

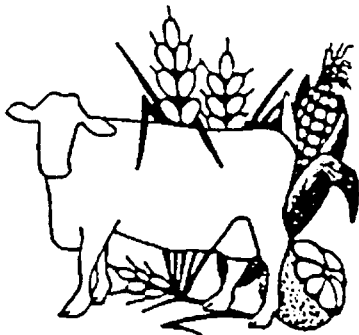
ועוד על נושא הסידן...

יען כי הנושא סידן וקדחת חלב נוגע לטווח רחב מאד של מצב הבריאות בעדרי הבקר לחלב שלנו, מצאנו לנכון לפנות אל רופא "החקלאית" דר' דורון בר, המופקד על נושא בריאות העדר במסגרת השירותים המוענקים על ידי "החקלאית", וביקשנו ממנו התייחסות וטרינרית מקצועית. לאחר קריאת מאמרו של צור הדר, דר' בר מצא שרצוי להוסיף את ההערות הבאות:

1. אחוז קדחות החלב בארץ הוא מהנמוכים בעולם המערבי, בעיקר בגלל מנות יבשות מאוזנות מבחינה מינרלית.
2. בארה"ב ובחלק גדול ממדינות אירופה מנות היבשות אינן מאוזנות, ללא רצון או יכולת לשנות את הרכבן:
  - א. מזון גס עשיר בסידן (כגון שחתות ותחמיצי קטניות);
  - ב. מזונות גסים עשירים (מאד) באשלגן, בעיקר בגלל דישון בזבל פרות.
3. בארץ הצלחנו לשמור על שיעור קדחות חלב שלא עולה על אחוזים בודדים, תוך כדי שמירה על רמת סידן אינה עולה על 50–60 גרם סידן לפרה יבשה ליום, ושימוש בשחתות ותחמיצים עם אחוז אשלגן סביר (כ-1.0%). במשקים עם בעיית קדחות חלב נמצא כמעט תמיד מקור סידן חיצוני שלא נלקח בחשבון בתכנון המנה. לדוגמה, תערובות ויטמינים ליבשות עם סידנית כחומר נושא, כיסויי תחמיץ עשירי סידן או מקור סידני אחר שהפרות היבשות הצליחו ללקק.

דורון בר

"החקלאית"

4. בשנים האחרונות נתקלנו במספר משקים בבעיית קדחות חלב על רקע השימוש בשחתות עשירות באשלגן (מעל ל-1.5%), בעיקר שחתות דגן קיצי (כגון סיטריה); לכך סיבות שונות שאין כאן המקום לפרטן. במשקים הנ"ל החלפת השחת ו/או העלאת כמות תחמיץ הדגן במנה צמצמה את שיעור קדחות החלב לרמה סבירה.
5. השימוש במלחים אניוניים אינו פשוט ואינו ללא תופעות לוואי. הוא מומלץ (גם על ידי כותב המאמר המקורי) כאמצעי של אין ברירה. לכך שתי סיבות עיקריות: